JÄSENEHDOTUS

Pohjoismaiden neuvosto

A 1673/holdbart

Tekijä(t):
Sosiaalidemokraattinen ryhmä

Käsittelijä:
Kestävä Pohjola -valiokunta

Dnro 16-00055-2

Jäsenehdotus kansainvälisten ilmastotavoitteiden saavuttamisesta

Ehdotus

Sosiaalidemokraattinen ryhmä ehdottaa, että

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden ministerineuvostolle,

että Pohjoismaiden ministerineuvosto esittelee jatkossa Pohjoismaiden neuvoston istunnon yhteydessä vuosittaisen tilannekatsauksen, jossa raportoidaan miten Pohjoismaat ovat yltäneet YK:n tai EU:n asettamiin ilmastotavoitteisiin sekä millainen vaikutus maiden ilmastoaloitteilla on ollut.

Taustaa

Pohjoismaat ovat pitkään olleet globaaleja edelläkävijöitä siirryttäessä kohti vihreää taloutta. Tekemällä merkittäviä investointeja kestävään energiaan ja vihreään teknologiaan Pohjoismaat ovat olleet eturintamassa ja toimineet esikuvana muulle maailmalle.

Pohjoismaiden neuvosto toivoo Pohjoismaiden jatkavan kunnianhimoista työtään. Se edellyttää, että kiinnitämme huomiota Pohjoismaiden alalla ottamiin edistysaskeleisiin sekä siihen, miten hyvin Pohjoismaat täyttävät kansainväliset ilmastoalan sopimukset ja tavoitteet, etenkin Euroopan unionin ja YK:n ilmastosopimuksen (UNFCCC[1]) puitteissa. Näistä jälkimmäinen on vaikuttanut useiden tärkeiden ilmastohuippukokousten (COP) järjestämiseen kuluneiden 20 vuoden aikana.

Uusin virstanpylväs on Pariisissa COP21-ilmastokokouksessa[2] joulukuussa 2015 solmittu sopimus, jossa yhteensä 196 neuvotteluosapuolta sitoutui kunnianhimoiseen ja realistiseen globaaliin ilmastosopimukseen. Sopimuksen tavoitteena on pitää maapallon lämpeneminen alle kahdessa asteessa

[1] United Nations Framework Convention Climate Change, hyväksytty 9. toukokuuta 1992.

[2] FCCC/cp/2015/L.9/Rev.1: Paris Agreement, adopted at the Conference of the Parties, twenty-first session, twelfth day of December two thousand and fifteen

ja tukea toimia, jotka tähtäävät siihen, että lämpötilan nousu jää 1,5 asteeseen. Virallisesti sopimus tulee voimaan vuonna 2020, mutta sen hyväksymisen yhteydessä päätettiin myös, että maiden ei tule viivytellä ilmastopolitiikan kehittämisessä ja uusien tavoitteiden asettamisessa, jos ne ovat linjassa sopimuksen tavoitteen kanssa. Sopimuksen avulla pyritään välttämään liian korkea lämpötilan kohoaminen, jolla olisi laajamittaisia ja epäsuotuisia vaikutuksia maapallon väestölle. Kaikki Pariisin-sopimuksen osapuolet ovat ilmoittaneet toimistaan ja osuudestaan kokonaisvähennyksistä niin kutsutuissa päästövähennyslupauksissa (INDC, Intended Nationally Determined Contributions).

Suomi, Ruotsi ja Tanska ovat osa EU:n yhteistä ilmastotavoitetta, jossa on kokonaisuudessaan kyse kasvihuonekaasupäästöjen vähentämisestä 40 prosentilla vuoteen 2030 mennessä verrattuna vuoden 1990 tasoon. Tämä tavoite perustuu EU:n omiin ilmastotavoitteisiin, joihin kuuluu muun muassa kasvihuonekaasujen 20 prosentin vähennystavoite vuoteen 2020 mennessä suhteessa vuoden 1990 tasoon sekä uusiutuvien energialähteiden osuuden nostaminen 20 prosenttiin energiankulutuksesta vuoteen 2020 mennessä. EU:n maat toivovat pääsevänsä 40 prosentin tavoitteeseen vuoteen 2030 mennessä aktiivisen energia-, liikenne-, teollisuus-, maatalous-, metsätalous- ja jätepolitiikan sekä muiden keskeisten politiikka-alojen avulla.

Myös Islanti ja Norja ovat ilmaisseet halunsa osallistua Euroopan yhteiseen 40 prosentin päästövähennystavoitteeseen vuoteen 2030 mennessä vuoden 1990 tasoon verrattuna. Samalla Islanti on kuitenkin korostanut, ettei se ole päättänyt tarkasta päästövähennystavoitteestaan, mikäli Euroopan maat onnistuvat solmimaan yhteiseurooppalaisen täytäntöönpanosopimuksen.

Vaikka Pariisin-sopimus astuu virallisesti voimaan vasta vuonna 2020, jäsenmaiden odotetaan jo nyt toimeenpanevan tai suunnittelevan toimeenpanevansa keskeisiä aloitteita kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseksi. Näin voidaan osaltaan taata se, että käytössä on riittävästi aikaa kunnianhimoisiin tavoitteisiin pääsemiseksi ja keskeisten poliittisten toimien täytäntöönpanemiseksi. Samalla voidaan (Suomen, Ruotsin ja Tanskan osalta) päästä EU:n ilmastotavoitteisiin vuoteen 2020 mennessä. Siksi jo nyt – Pariisin-sopimuksen aikataulusta riippumatta – on ajankohtaista seurata sitä, miten maat yltävät ilmastotavoitteisiin.

Ehdotuksella pyritään pitämään kiinni Pohjoismaiden hallitusten sitoutumisesta kansainvälisiin ilmastotavoitteisiin ja niihin liittyvistä kansallisista toimista, joihin lukeutuu keskeisten aloitteiden täytäntöönpano. Lisäksi ehdotus vuosittaisesta tilannekatsauksesta selkeyttää myös mahdollisten uusien kansallisten ja/tai yhteispohjoismaisten ilmastoaloitteiden sekä mahdollisen yhteispohjoismaisen politiikan tarvetta suhteessa EU:hun ja YK:hon.

Tämän johdosta Pohjoismaiden neuvoston sosiaalidemokraattinen ryhmä katsoo, että on ratkaisevan tärkeää, että Pohjoismaiden neuvosto saa vuosittain raportin siitä, miten maat ovat yltäneet kansainvälisiin ilmastotavoitteisiin sekä tehtyjen toimien vaikuttavuudesta. Ajatuksemme on, että ensimmäisessä tilannekatsauksessa raportoitaisiin selonteon ohella maiden päästövähennysten ja ilmastotavoitteiden senhetkisestä tilanteesta pääpainon ollessa nimenomaan työn jatkuvassa edistymisessä.

Helsingissä 25. tammikuuta 2016

Annette Lind (S)
Erkki Tuomioja (sd.)
Eva Sonidsson (S)
Gunvor Eldegar (A)
Henrik Dam Kristensen (S)
Ineqi Kielsen (S)
Irene Johansen (A)
Johan Andersson (S)
Jorodd Asphjell (A)
Karin Gaardsted (S)
Knut Storberget (A)
Lars Mejern Larsson (S)
Lennart Axelsson (S)
Maarit Feldt-Ranta (sd)
Pernille Schnoor (S)
Phia Andersson (S)
Pyry Niemi (S)
Rikard Larsson (S)
Ruth Mari Grung (A)
Suzanne Svensson (S)
Ville Skinnari (SDP)

Pohjoismaiden neuvosto

A 1673/holdbart

Tekijä(t):
Sosiaalidemokraattinen ryhmä

Käsittelijä:
Kestävä Pohjola -valiokunta

Dnro 16-00055-2